

YEMEN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	3
3. DIŞ TİCARET	4
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	7
5. TÜRKİYE ile TİCARET	8
EKLER:	10

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Yemen Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Başkanlık
Yüzölçümü (kara)	527.970 km ² (Dünya Bankası)
Nüfus (2024)	34.829.000 (IMF)
Dil	Arapça
Başkent	Sana
Başlıca Şehirleri	Sana, Taiz, Ibb, Hodeida, Hajjah, Dhamar, Hadramavt
Para Birimi	Yemen Riyali (YR)

Coğrafi Konum

Yemen, Orta Doğu'da Arap Yarımadası'nın güney ucunda Umman ve Suudi Arabistan'ın arasında yer almaktadır. En aktif nakliye hatlarının biri olan Aden Körfezi üzerinden Kızıldeniz'i Hint Okyanusu'na bağlayan Bab el Mandeb boğaz girişinde yer alan Yemen stratejik bir öneme sahiptir. Perim adaları ile birlikte yaklaşık 528 bin km²'lik alana sahiptir.

Siyasi ve İdari Yapı

Kuzey Yemen'de 1962 yılında Yemen Arap Cumhuriyeti ilan edilmiştir. Güneyde ise 1933 yılında Mısır'ın desteğiyle İngiltere'ye karşı direniş başlamış ve İngiltere'nin 1967 yılında çekilmesi sonucu 1970 yılında Yemen Demokratik Cumhuriyeti kurulmuştur. 1990 yılında iki bölge birleşerek Yemen Cumhuriyeti kurulmuştur.

Yemen Başkanlık sistemiyle yönetilen bir cumhuriyet olup iki meclise sahiptir. Temsilciler Meclisi seçilen 301 üyeden, Şura Konseyi ise atanmış 111 üyeden oluşmaktadır. Başkan devleti temsil etmektedir. Hükümetin başı olan Başbakan Başkan tarafından atanmaktadır. Atanan başbakanın Meclisin üçte ikisi tarafından onaylanması gerekmektedir. Başkan yedi yıllığına, Meclis altı yıllığına seçilmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Yemen, Suudi Arabistan'dan sonra Arap Yarımadası'ndaki en kalabalık ülkedir. Yemen genç bir nüfusa sahiptir. Nüfusun %59'u 15-64 yaş, %38'i ise 0-14 yaş grubundadır. Şehirleşme oranı %39'dur. (Dünya Bankası-2021)

Ancak, hızla artan nüfus sıkıntıları da beraberinde getirmektedir. Her yıl işgücü piyasasına yeni katılan binlerce kişi işsizliğin çığ gibi büyümesine yol açmaktadır. İşsizlik oranı 2021 yılında %14'tür. (Dünya Bankası)

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Yemen'in en önemli doğal kaynakları petrol ve doğal gazdır. Ancak, diğer Körfez ülkelerinin aksine Yemen'deki petrol hem miktarı hem de kalitesi düşüktür. Üretim mevcut rezervlerin tükenmeye başlaması, yeni yatırımların yapılmaması ve iç savaş nedeniyle düşüş eğilimindedir. Yemen'in halihazırda 3 milyar varil petrol ve 17 trilyon feet³/481 milyar m³ doğalgaz rezervi bulunmaktadır. (<https://www.eia.gov/international/analysis/country/YEM>)

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlarla - milyar \$)	23,53	18,42	16,94	17,18	19,66	22,87	24,98	26,75
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	1,5	-2	-1	1,5	7	6,5	6	5,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla - \$)	706	541	486	482	540	615	658	691
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	29,5	-1,2	16,9	17,3	13,7	11,2	10	10
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-17,8	-19,1	-23,7	-21,5	-9,5	-0,8	-0,7	0,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	65,8	81,1	81,4	75,6	67	57	52,2	48,5

Kaynak: IMF (2024 Nisan)

*Tahmini veriler

Yemen, 2024 yılında 17 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH ile 196 ülke arasında dünyanın 131. büyük ekonomisi olup, bu çerçevede kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 186. sırada yer almaktadır. (IMF)

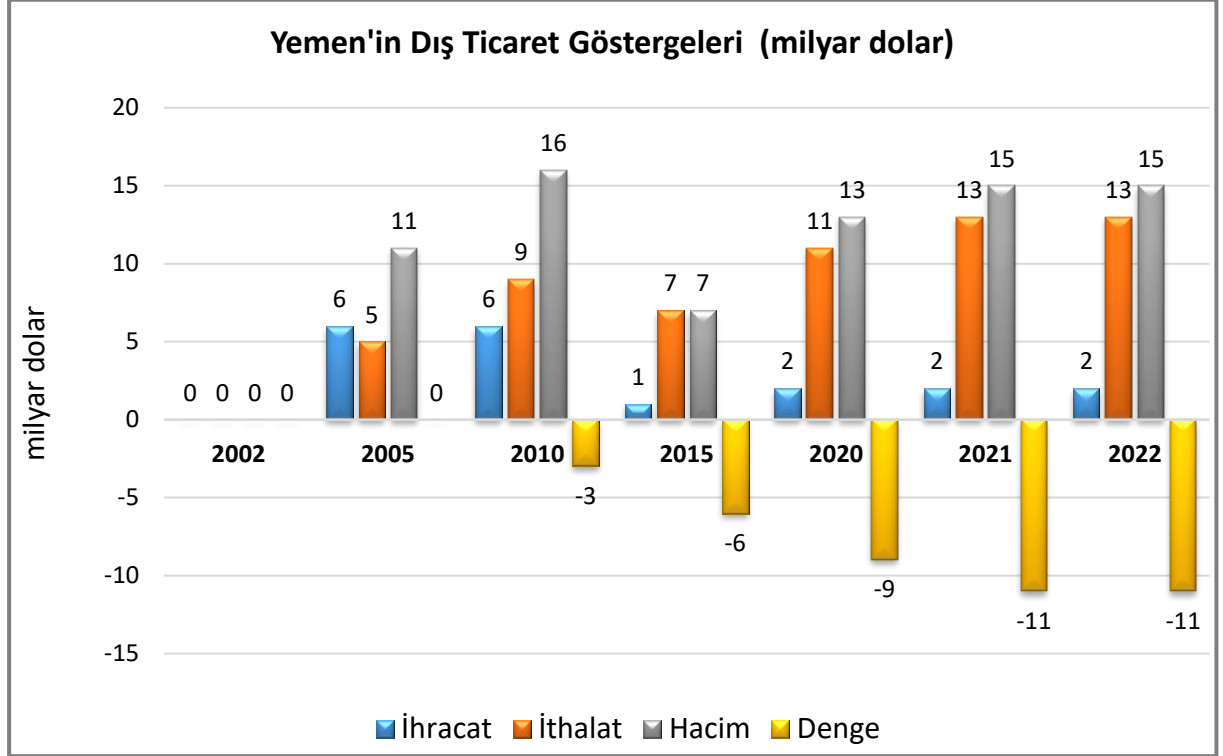
Komşuları ile karşılaştırıldığında küçük bir ekonomiye sahiptir. Fakir bir ülke olan Yemen petrol gelirlerine bağımlıdır. Sektör tüm ekonomiyi yönlendirse de, geleneksel olarak tarım sektörü, GSYİH'ya yaptığı mütevazî katkıya rağmen, istihdama, gıda tedarikine ve genel olarak kalkınmaya sağladığı katkı ile Yemen'in en önemli sektörü konumundadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Yemen dış ticaretinde açık veren bir ülkedir. İhracatı ağırlıklı olarak petrole dayanmaktadır. Üretimin yapıldığı sahalarda hem petrolün azalması hem de ülkenin yaşadığı iç savaş nedeniyle üretimin gerilemesi ülkenin ihracatında düşüŐlere yol açmıştır.

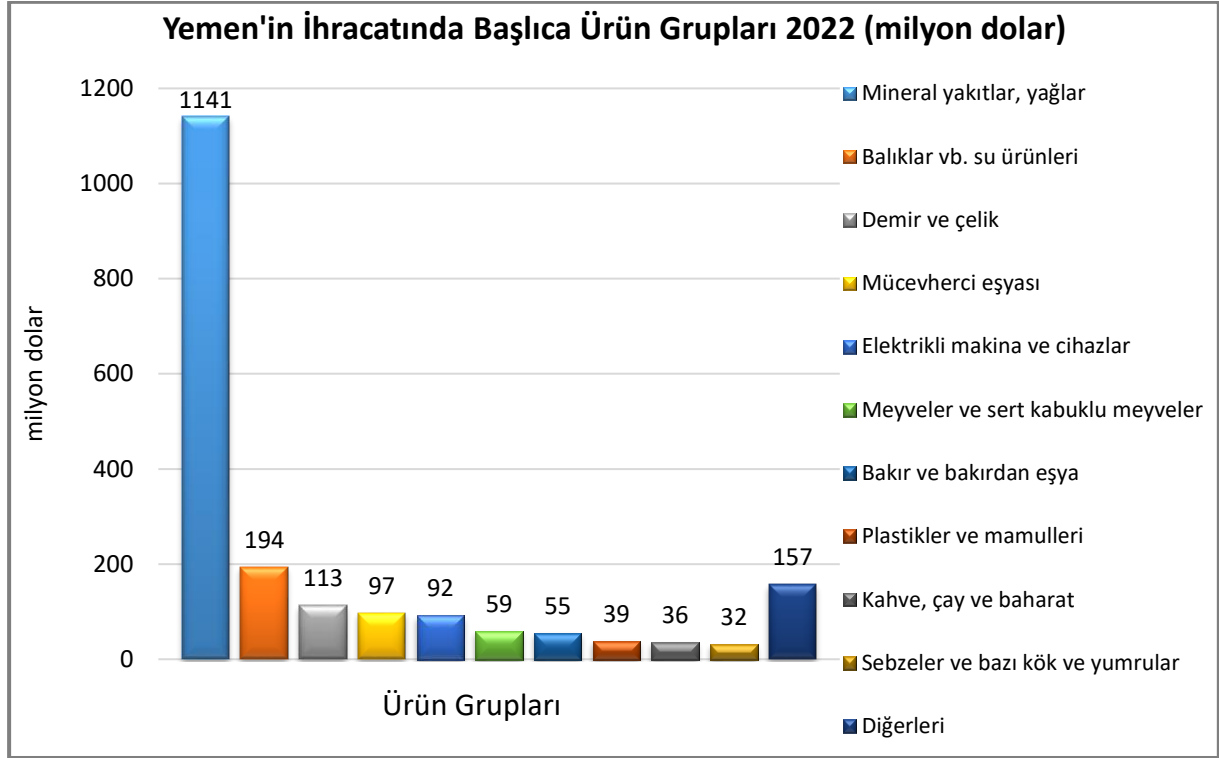
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen (03.11.2023)

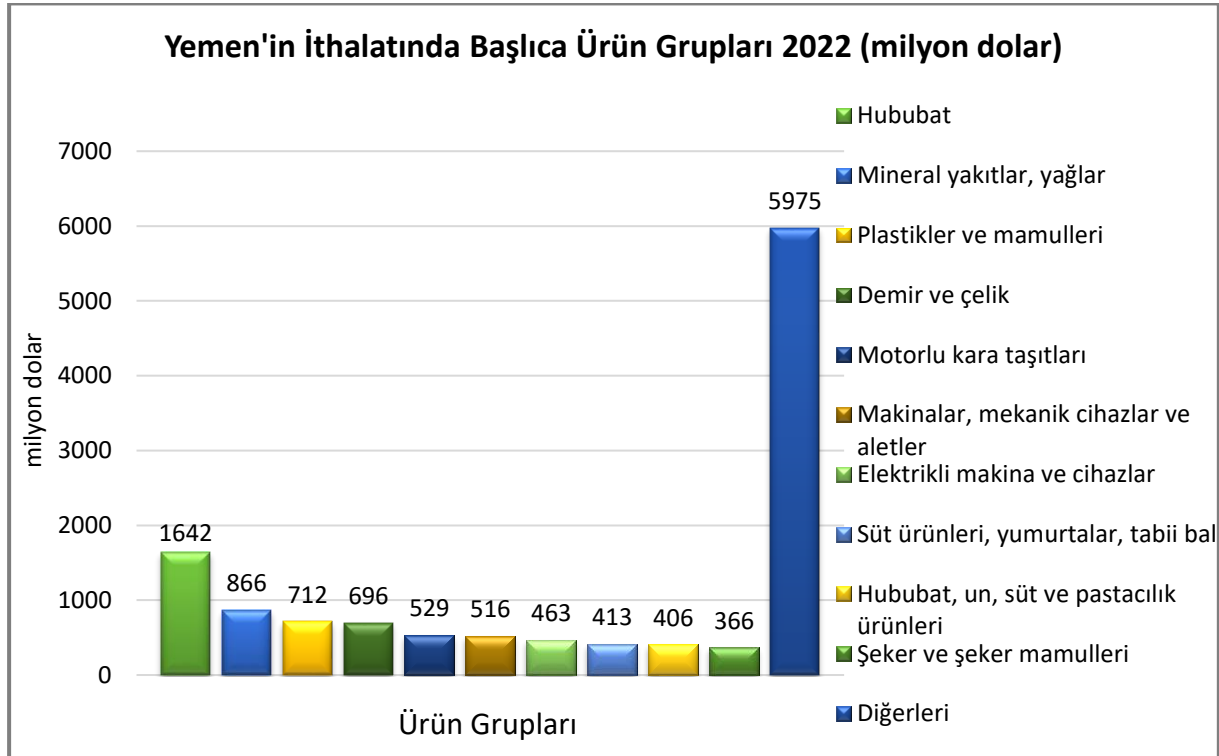
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

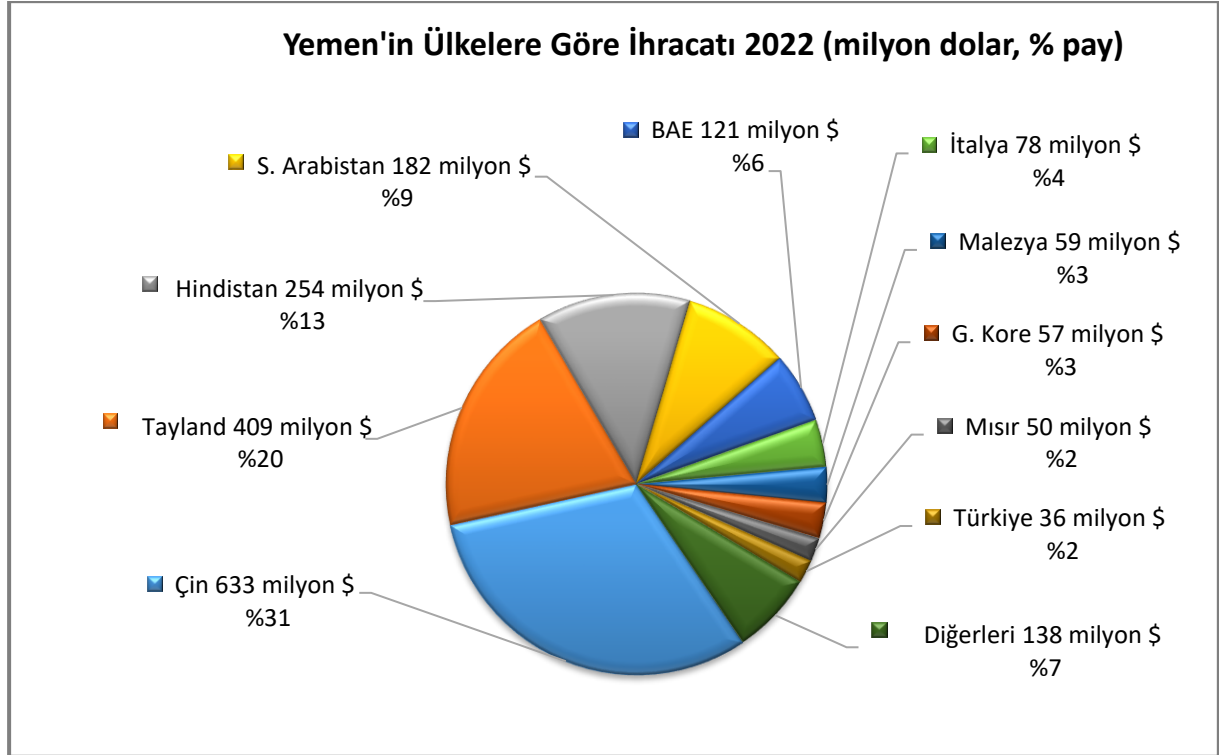
İthalat

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

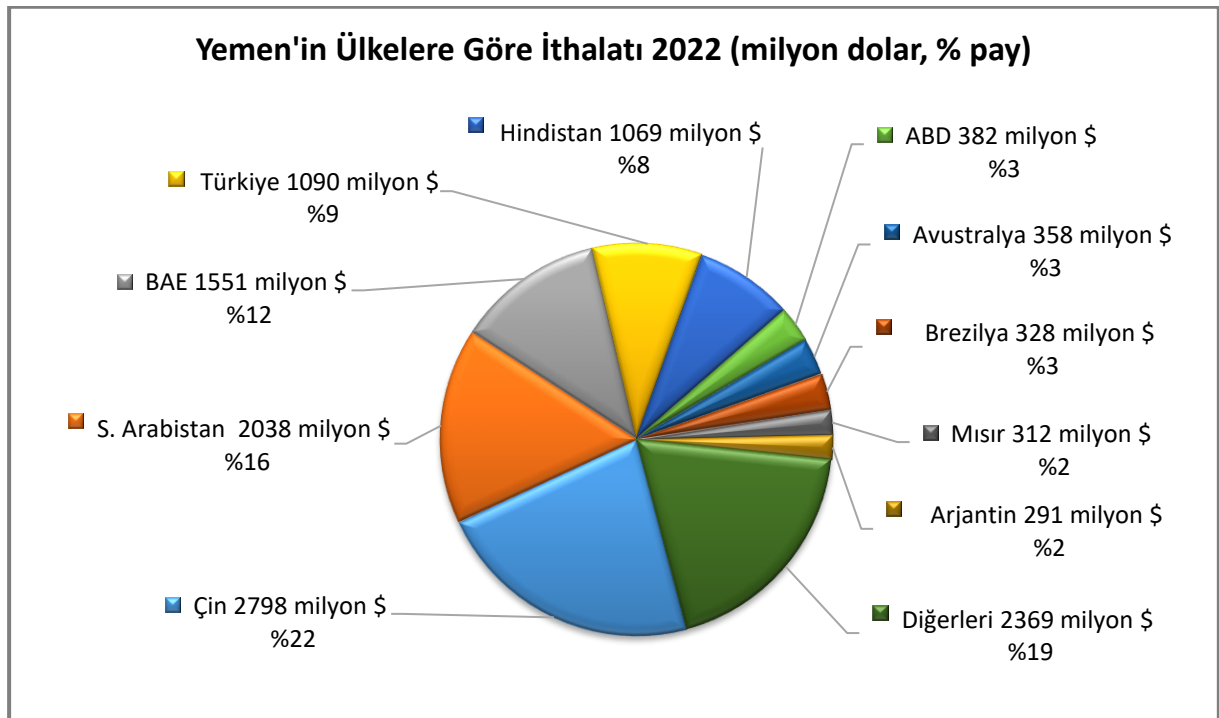
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-mirrordata/Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Siyasi istikrarsızlık nedeniyle ÷lkede zaten sınırlı olan doğrudan yabancı yatırımlar büyük ölçüde ÷lkeyi terk etmiştir.

İş yapma kolaylığı açısından Yemen 2020 yılında dünyada 190 ÷lke arasında 187. sıradadır. (Dünya Bankası-2024)

2021 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ÷lke arasında Yemen 183. sıradadır. (BM-2024)

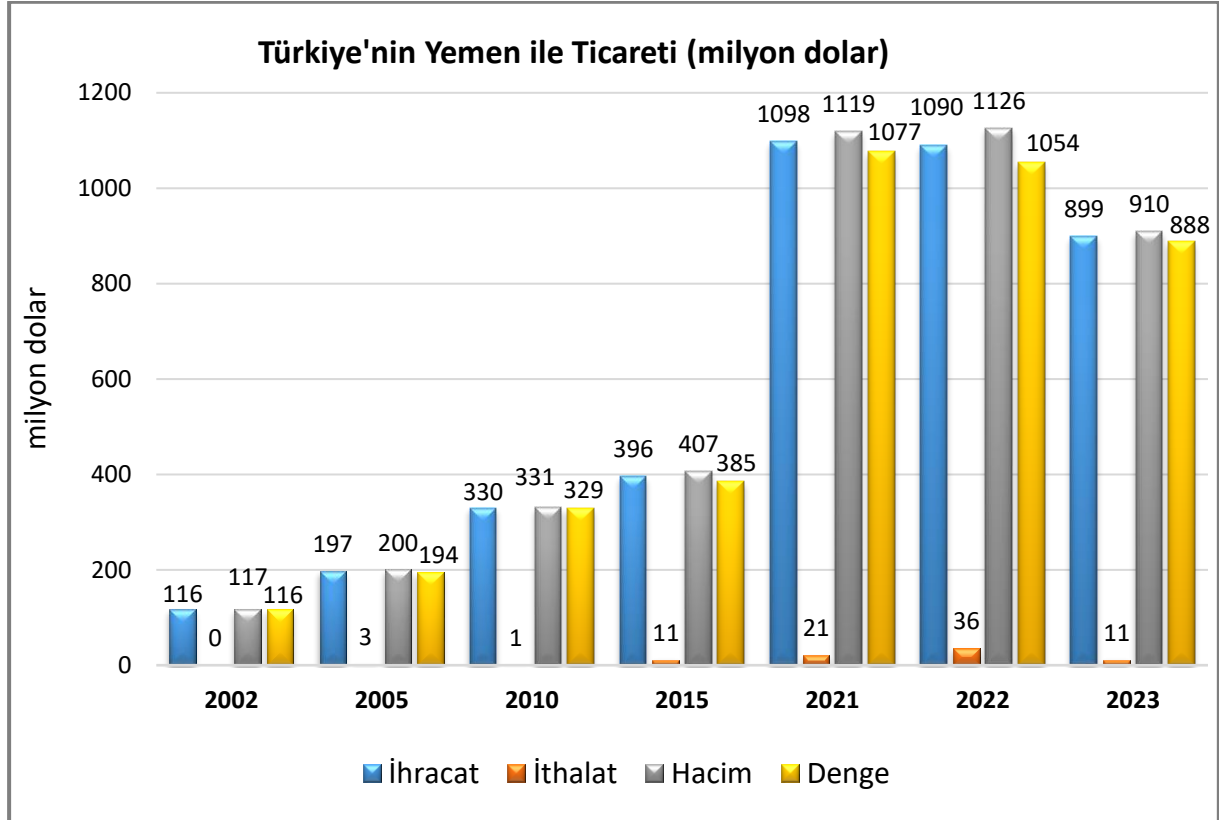
Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre 141 ÷lke arasında Yemen 140. sıradadır. (World Economic Forum-2024)

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

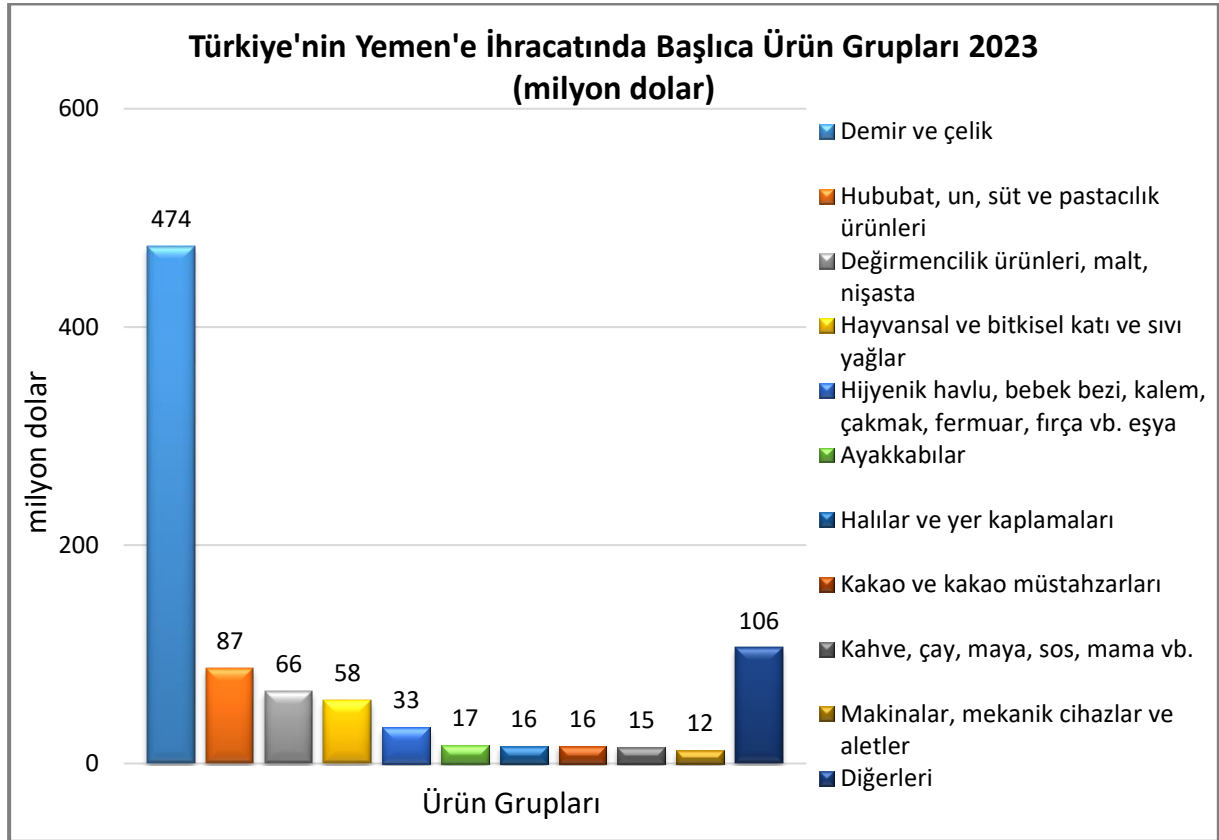
Türkiye ile Yemen arasındaki dış ticaret Türkiye lehine seyretmektedir.

Türkiye-Yemen Dış Ticareti

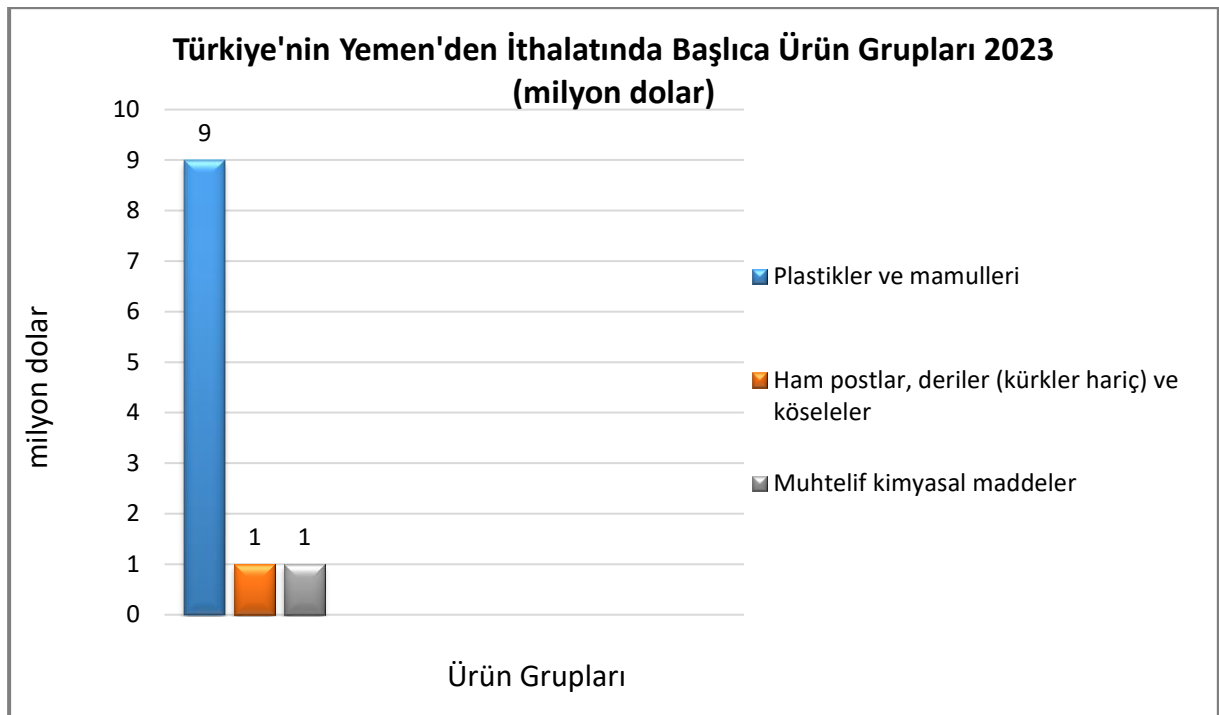
Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Türkiye'nin Yemen'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Yemen'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Yemen'in İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 633 726	2 195 998	2 016 373	100	-8,2
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	771 844	1 213 176	1 140 623	56,6	-6
2.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmiş külçeler	22 478	93 605	113 223	5,6	21
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	201 355	72 664	96 226	4,8	32,4
4.	0307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	33 391	41 385	61 729	3,1	49,2
5.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	20 674	44 902	52 454	2,6	16,8
6.	0303	Balıklar (dondurulmuş)	64 323	78 579	50 376	2,5	-35,9
7.	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	54 056	81 639	49 850	2,5	-38,9
8.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	9	42	48 269	2,4	114826,2
9.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	6 477	18 578	32 965	1,6	77,4
10.	7602	Aluminyum döküntü ve hurdaları	8 794	23 934	30 218	1,5	26,3
11.	0810	Diğer meyveler (taze)	35 011	60 537	25 136	1,2	-58,5
12.	0703	Soğan, şalot, sarımsak, pırasa ve diğer soğanımsı sebzeler (taze/soğutulmuş)	30 649	56 689	24 190	1,2	-57,3
13.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	27 666	54 815	23 973	1,2	-56,3
14.	0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	21 671	28 281	22 836	1,1	-19,3
15.	2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	20 679	22 390	15 149	0,8	-32,3

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen

EK-2: Yemen'in İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (%, 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			11 125 365	12 810 635	12 585 165	100	-1,8
1.	1001	Buğday ve mahlut	671 369	844 602	1 011 036	8	19,7
2.	7214	İnşaat demiri	363 208	549 886	498 560	4	-9,3
3.	1006	Pirinç	399 600	367 068	446 178	3,5	21,6
4.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	343 279	170 722	292 409	2,3	71,3
5.	0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	216 378	265 625	271 685	2,2	2,3
6.	8703	Otomobiller	420 170	411 712	249 442	2	-39,4
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	158 676	165 753	231 365	1,8	39,6
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	307 401	283 775	227 912	1,8	-19,7
9.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	182 466	230 633	212 056	1,7	-8,1
10.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	184 046	200 011	210 006	1,7	5
11.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	197 871	241 346	208 171	1,7	-13,7
12.	1005	Mısır	115 474	168 027	171 291	1,4	1,9
13.	1101	Buğday unu	173 060	194 534	170 740	1,4	-12,2
14.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	144 559	106 463	160 473	1,3	50,7
15.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	102 425	133 877	159 886	1,3	19,4

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen

EK-3: Yemen'in Ülkelere Göre İhracatı (1.000 Dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 633 726	2 195 998	2 016 373	100	-8,2
1.	Çin	674 019	470 813	633 257	31,4	34,5
2.	Tayland	46 071	555 304	408 746	20,3	-26,4
3.	Hindistan	13 724	103 902	254 321	12,6	144,8
4.	S. Arabistan	178 401	226 317	182 295	9	-19,5
5.	BAE	125 458	95 506	121 413	6	27,1
6.	İtalya	6 296	14 364	77 781	3,9	441,5
7.	Malezya	68 265	26 303	58 785	2,9	123,5
8.	G. Kore	39 932	48 349	56 531	2,8	16,9
9.	Mısır	43 688	42 879	49 634	2,5	15,8
10.	Türkiye	7 666	21 139	35 973	1,8	70,2
11.	ABD	4 142	10 764	31 936	1,6	196,7
12.	Hong Kong	10 649	9 465	14 606	0,7	54,3
13.	İspanya	6 765	4 304	13 872	0,7	222,3
14.	Tayvan	9 231	5 611	9 097	0,5	62,1
15.	Japonya	6 484	6 365	8 592	0,4	35

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen

EK-4: Yemen'in Ülkelere Göre İthalatı (1.000 Dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		11 125 365	12 810 635	12 585 165	100	-1,8
1.	Çin	2 881 277	2 570 114	2 797 613	22,2	8,9
2.	S. Arabistan	1 068 472	2 077 541	2 038 328	16,2	-1,9
3.	BAE	1 178 078	1 388 588	1 550 679	12,3	11,7
4.	Türkiye	834 791	1 097 987	1 089 939	8,7	-0,7
5.	Hindistan	790 748	767 860	1 069 293	8,5	39,3
6.	ABD	328 795	271 367	381 998	3	40,8
7.	Avustralya	131 897	256 415	358 166	2,8	39,7
8.	Brezilya	364 490	269 457	327 830	2,6	21,7
9.	Mısır	312 875	311 130	311 721	2,5	0,2
10.	Arjantin	215 266	274 612	290 679	2,3	5,9
11.	Japonya	192 044	294 958	257 688	2	-12,6
12.	Tayland	223 553	264 151	252 066	2	-4,6
13.	Fransa	141 109	132 870	251 305	2	89,1
14.	Malezya	197 747	195 277	151 688	1,2	-22,3
15.	Belçika	73 952	123 178	143 698	1,1	16,7

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen

Ek-5: Türkiye'nin Yemen'e İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 097 987	1 089 939	898 756	100	-17,5
1.	7214	İnşaat demiri	548 449	497 776	451 014	50,2	-9,4
2.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	67 600	81 700	75 413	8,4	-7,7
3.	1101	Buğday unu	106 680	152 748	56 680	6,3	-62,9
4.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	114 175	47 650	55 209	6,1	15,9
5.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	16 484	21 131	30 330	3,4	43,5
6.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	22 020	35 102	21 868	2,4	-37,7
7.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	13 767	12 694	15 566	1,7	22,6
8.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	14 889	16 157	14 275	1,6	-11,6
9.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	8 965	11 678	11 092	1,2	-5
10.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	6 170	12 294	10 394	1,2	-15,5
11.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	14 277	14 838	10 344	1,2	-30,3
12.	1902	Makarnalar ve kuskus	8 601	10 879	9 671	1,1	-11,1
13.	1103	Bulgur, irmik, topak halinde hububat ve pelletler	4 826	8 314	8 894	1	7
14.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	8 606	9 051	8 214	0,9	-9,2
15.	6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	3 353	7 432	7 817	0,9	5,2

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin Yemen'den İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			21 139	35 973	11 137	100	-69
1.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	15 014	28 328	8 748	78,5	-69,1
2.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	0	411	1 307	11,7	218
3.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	0	0	687	6,2	0
4.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	30	30	166	1,5	453,3
5.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	0	0	130	1,2	0
6.	0303	Balıklar (dondurulmuş)	3	246	43	0,4	-82,5
7.	4104	Sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabaklanmış veya crust (arakurutmalı) post ve derileri	0	0	24	0,2	0
8.	1517	Hayvansal ve bitkisel yağlar ve bunların fraksiyonları	0	0	22	0,2	0
9.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	0	0	5	0	0
10.	6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	0	0	4	0	0
11.	0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	0	1	1	0	0

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata